

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, milles käsitletakse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel www.edps.europa.eu)

(2014/C 219/11)

1. SISSEJUHATUS

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 25. novembril 2013. aastal võttis komisjon vastu ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus⁽¹⁾, millega muudetakse 13. märtsi 1997. aasta määrust (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks, mida on muudetud 9. juuli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 766/2008⁽²⁾. Ettepanek saadeti Euroopa andmekaitseinspektorile konsulteerimiseks 29. novembril 2013.

2. Enne ettepaneku vastuvõtmist anti Euroopa andmekaitseinspektorile võimalus esitada komisjonile mitteametlikud märkused. Osa neist märkustest on arvesse võetud. Selle tulemusena on tugevdatud ettepanekus sisalduvaid andmekaitsemeetmeid.

1.2. Ettepaneku taust ja eesmärgid

3. Ettepanekuga muudetakse üht kõige olulisemat õigusakti tolliküsimusi käsitlevate õigusaktide rikkumiste vastaste meetmete kohta. Liidu tollialaste õigusaktide rikkumise vastu võitlemine hõlmab teabe, sealhulgas isikuandmete ulatuslikku vahetamist liikmesriikide pädevate asutuste omavahelise ning liikmesriikide pädevate asutuste ja komisjoni vahelise koostöö raames.

4. Ettepaneku eesmärk on muuta jõustamine ja koostöö ELi õiguse selles valdkonnas tõhusamaks. Kauba jälgimisega seoses kehtestatakse veoettevõtjatele uus kohustus esitada komisjonile teavet konteinerite liikumise kohta (konteineri saatekirjad); veel soovitakse tõhustada keskse impordi-, ekspordi- ja transiidandmeid sisaldava andmebaasi korraldamise eeskirju, et parandada kaubavoogude analüüsi.

5. Lisaks luuakse ettepanekuga komisjonile võimalus hankida OLAFi juurdluste kiirendamise eesmärgil otse era-sektori ettevõtjatelt impordi- ja ekspordideklaratsioonide tõendavaid dokumente.

6. Ettepanekuga soovitakse ka lihtsustada ja ühtlustada määruse alusel loodud eri andmebaaside suhtes kohaldatavaid andmekaitsealase järelevalve eeskirju. Selles kehtestatakse tolliinfosüsteemis (TIS)⁽³⁾ ja teistes andmebaasides salvestatud andmete maksimaalne säilitamisaeg.

⁽¹⁾ COM(2013) 796 (final); edaspidi „ettepanek“.

⁽²⁾ Määrus (EÜ) nr 515/97, 13. märts 1997, liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks, mida on muudetud 9. juuli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 766/2008 (EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1); edaspidi „määrus“.

⁽³⁾ Tolliinfosüsteemi eesmärk on aidata riigi pädevatel asutustel ja komisjonil (TISi partnerid) ennetada, uurida toiminguid ja võtta selliste toimingute eest vastutusele, millega rikutakse tolli- ja põllumajandusalaseid sätteid. Selleks võimaldab see TISi partneritel panna süsteemi üles hoiatusteateid, milles palutakse teistel TISi partneritel võtta teatavaid meetmeid, täpsemalt järgmisi: vaatlused ja aruanded, varjatud järelevalve, erikontrollid või operatiivanalüüs. Sellised hoiatusteated võivad käsitleda kaupa, transpordivahendeid, ettevõtjaid ja isikuid.

7. Selguse huvides on loetletud määrusega hõlmatud andmebaasid ja andmehoidlad, mis on järgmised:

- Euroopa andmehoidla – artikkel 18a;
- konteinerite saatekirjade andmehoidla – artiklid 18c, 18d ja 18e;
- impordi-, ekspordi- ja transiidiandmete hoidla – artikkel 18g;
- TISi andmebaas – artiklid 23 kuni 41;
- FIDE ehk tolli uurimisjuhtumite andmebaas – artiklid 41a kuni 41d.

3. JÄRELDUSED

66. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel nende muudatuste üle, mida komisjon ettepanekus tegi, et suurendada selle vastavust asjakohastele andmekaitset käsitlevatele õigusaktidele. Siiski tuleb märkida, et ettepanek sisaldab ka mõningaid olulisi puudusi, mis tuleb enne selle lõplikku vastuvõtmist kõrvaldada.

67. Euroopa andmekaitseinspektor soovib rõhutada, et komisjon oleks pidanud lähenema õigusaktile vastastikuse abi kohta tollivaldkonnas laiema nurga alt, et viia see kooskõlla Lissaboni lepinguga kehtestatud muudatustega, nimelt otsustama kõrvaldada määruse/otsuse kahetise aluse ja asendada selle ühe, üksnes Euroopa Liidu toimimise lepingul põhineva õigusaktiga, et tagada õiguskindlus ja tõrgeteta andmekaitsekord.

68. Eespool toodud põhustel soovitab Euroopa andmekaitseinspektor igal juhul järgmist:

- kehtestada uus järelevalvemudel kõikide selliste määruse ja ettepaneku alusel loodud andmebaaside jaoks, mis sisaldavad isikuandmete töötlemist (nimelt TIS, sealhulgas FIDE, Euroopa andmehoidla ning impordi-, ekspordi- ja transiidiandmete hoidla). Selline mudel peaks põhinema koordineeritud järelevalvel ja sellel oleks kolmekihiline struktuur: riikliku tasandi andmekaitseasutused, Euroopa andmekaitseinspektor keskasutusena ja nendevaheline koordineerimine;
- nimetada Euroopa andmekaitseinspektor järelevalve koordineerimise sekretariaadiks nii otsuse kui ka määruse alusel;
- lisada ettepaneku teksti üldsäte, milles selgitatakse, et isikuandmete töötlemise suhtes liidu institutsioonides kohaldatakse määrust (EÜ) nr 45/2001 ning et andmete töötlemise suhtes eri liikmesriikide asjakohastes pädevates asutustes kohaldatakse direktiivi 95/46/EÜ riiklikke rakendusakte;
- asendada mitmesugused eraldi sätted ühtsete sätetega, millega täpsustatakse iga andmebaasi kohta i) komisjoni rolli vastutava töötlejana või vastutava töötleja rolli võimalikku jagamist asjakohaste riiklike pädevate asutustega; ii) kui see on vajalik selguse huvides, siis Euroopa andmekaitseinspektori järelevalverolli juhtudel, kui komisjon on vastutav töötleja, erinevalt juhtudest, kui töötlemine toimub riiklike andmekaitseasutuste järelevalve all; iii) tehnilised meetmed, mille komisjon peab vastu võtma töötlemise turvalisuse tagamiseks (konkreetsed meetmed võib esitada delegeeritud õigusaktides, et tagada paindlikum ajakohastamine), ning iv) vajadust Euroopa andmekaitseinspektori teostatava eelkontrolli järele vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklile 27;
- kaaluda äsja kehtestatud säilitamisaegu, võttes aluseks kestuse vajalikkuse hindamise igal konkreetsel juhul; lisaks tuleks muuta sätteid andmete anonüümseks muutmise kohta, et nõuda andmete kustutamist;
- konteinerite saatelehtede andmebaasiga seoses tuleks ettepanekus esitada ammendav loetelu sisestatavatatest andmetest. Teise võimalusena võib ettepanekus sõnaselgelt keelata isikuandmete sisestamise sellisesse andmebaasi.

Brüssel, 11. märts 2014

Euroopa andmekaitseinspektor

Peter HUSTINX
